

O svinjarstvu na 73. međunarodnom poljoprivrednom sajmu u Novom Sadu

Svinjski ciklus

I stog dana, 12. maja 2006. godine, kada je (prvi put u večernim satima) otvoren Master centar i 73. međunarodni poljoprivredni sajam, razgovarao sam u prepodnevnim satima, uz asistenciju prof. dr Milana Teodorovića, sa Dragomirom Davidovim, više poznatim po nadimku – Čutura, svinjarcem iz Melenaca. Bavi se proizvodnjom prasadi. Na sajmu je izložio: po dva nerasta rasa veliki jorkšir i pietren (Pietrain), dve kolekcije po pet nazimica rasa veliki jorkšir i pietren i jednu krmaču sa leglom.

Kada se povede reč o svinjama, onda se sama od sebe nametne tema: cena tovljenika, pogotovo kada ima opadajući trend. Na tu temu Čutura zbori:

- Cena tovljenika iz farmi je između 95 i 105 dinara po kili, a onih iz seoskih svinjac i ispod 80 dinara. Seljaci imaju još uvek dosta masne svinje. Prošlogodišnji rod kukuruza je bio veliki. Nije im se isplatilo da ih hrane koncentratom, jer je poskupeo, a cena svinja opadala. Kažu: nemaju računa da ih hrane koncentratom.

Ovu konstataciju Dragomira Davidova, obraćajući se meni, komentarisao je dr Milan Teodorović, profesor svinjarstva na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu:

- Ovo je svinjski ciklus. Nastaje zbog brze reprodukcije i visokog prirasta telesne mase uz mali utrošak hrane po kilogramu prirasta, pa dolazi do relativno brzog zasićenja tržišta svinjskim mesom, a s tim i do pada cene tovljenika. Toga u govedarstvu nema. Godišnje imaš „polu ženskog teleta“, ako ga bude. Treba vremena da se broj grla u govedarstvu poveća. Eto, Čatura je od dve nazimice rase pietren, uvezene iz Nemačke, za dve i po godine, „proizveo“ 200 grla. Znaš li ti šta je to? Svinje se brzo razmnožavaju. Same sebe uvlače u problem.

■ Zašto su prasad skupa?

Profesor Teodorović je započeo, a Čatura nastavio priču oko kupovine dve suprasne nazimice rase pietren u Nemačkoj:

- Švabe ne dozvoljavaju da neko uđe u boks, ali sam to ipak uradio da bi odabralo nazimice. Švaba se oduševio. Kupci njegovih nazimica dolaze sa kravatama u svinjac, a sad jedan bez kravate ulazi u boks među nazimice i bira. Pod tim utiskom Švaba nas je odveo u svinjac gde je za sebe odvojio nazimice i dopustio da među njima odaberem dve suprasne nazimice koje su bile oplodene semenom nadaleko poznatim nerastom

po imenu Ronaldo. Tako sam zapatio rasu pietren.

■ Kako ste rešili osemenjavanje krmača rase pietren?

- Stočarsko-veterinarski centar za reprodukciju i veštačko osemenjavanje „Velika Plana“ kupio je dvadeset nerastova rase pitren. Uzimam od Centra seme i veštački osemenjavam krmače. Tako nastavljam sa gajenjem rase bavarski pietren.

■ Zašto su prasad skupa?

- Da, prasad su skupa: 160–200 din/kg. Do sada prasad nisu bila skuplja za 30% od cene tovljenika. Sa uvozom priplodnog materijala došle su i bolesti. Imamo dosta uginuća, pa je zato mala ponuda prasadi na tržištu.

U razgovor se uključuje dr Milan Teodorović:

- Ovdje se najčešće radi o pneumo-reprodukтивnom sindromu koji je jedna vrsta pneumonije. Prase dobije vibraciju stomaka. Ne napreduje. Gubitak po leglu ide i do 30%.

■ Ima li leka?

- Lek je u dobroj ishrani, vitaminima, u odgovarajućim i čistim objektima, blagovremenom prihranjivanju prasadi... Inače, bolest sama od sebe nestane.

◀ Dragomir Davidov, zvani Čutura, sa prasetom rase pietren na 73. međunarodnom poljoprivrednom sajmu u Novom Sadu (2006)

Rozla boja mesa

Na temu prasadi Čutura kaže:

- Ne može se svako baviti proizvodnjom prasadi. To je složena procedura, počevši od nabavke krmača pa do odgovarajućih, savremenih bokseva. Po jednom prašenju krmače treba da se othrani 10 do 12 prasadi. Oni, kod kojih je leglo 7-8 prasadi, bolje da se okanu te proizvodnje.

■ Koliko u toku godine treba da bude prašenja jedne krmače?

- Dva i po prašenja, znači u toku dve godine 5 prašenja. Od jedne krmače, za dve godine, dobije se 50 tovljenika. Ovo jeste retkost, ali se može postići, pod uslovom da se obezbedi optimalni mikroklimatski ambijent, savremeni boksevi, savremena tehnologija ishrane...

■ Koliko je to onda godišnji broj prasadi po krmači?

- Idealno 25-27, ali kada bi postigli 20-22 praseta, bili bi zadovoljni.

■ U čemu je kvalitet rase pietren?

- To je mesnata svinja. Meso ima lepu „rozlu“ boju. Zapad traži takvo meso. Malo je vodnjikavo, nije krt.

O kvalitetu mesa rase pietren profesor Teodorović kaže:

- Odlikuje se visokim prirastom mesa. Sadržaj mesa u toploj polutki ide i do 65%. Meso čine krupna mišićna vlakna i česta je pojava slobodne vode, što ne odgovara za spremanje trajnih proizvoda. Ono je idealno za dnevnu upotrebu i proizvodnju svežih kobasica. Za proizvodnju polutrajnih i trajnih prerađevina, koristi se meso drugih rasa. Ali, treba znati da ne postoji apsolutno najbolja rasa, već odgovarajuća rasa za odgovarajuće tržište.

Kod nas ova rasa nije zastupljena u većem broju, a u programima hibridizacije je uključena alternativno, u situacijama kada nema dovoljno nerastova rase hemšir i durok.

Stvaranjem halotan negativne selekcije povećava se značaj pietrena u programima hibridizacije. Prema novijim podacima (Pig Progres, 2002) u Engleskoj je stvorena bela linija pietrena na bazi većeg broja evropskih genotipova mesnatih svinja, uključujući i pietren iz Nemačke. Ova selekcija, pored bele boje, odlikuje se sa oko 5% većom količinom mesa u hamburškoj slanini, 2% većim butom i 3% većom površinom dugog lednog mišića. Ukupan sadržaj mesa od preko 60% utvrđen je kod 17% potomaka ovog pietrena, dok kod ostalih pietrena tako visoki sadržaj mesa postiže samo oko 11% tovljenika.

U knjizi „Svinjarstvo“ autora prof. dr Milana Teodorovića i docenta dr Ivana Radovića (2004), o rasi pietren piše:

„Rasa je stvorena u Belgiji, u komuni po kojoj je i dobila ime, oko 1920. godine. Produkt je višestrukog ukrštanja, uz korišćenje berkšira i jorkšira. Nakon stvaranja pietren je

bio skoro zaboravljen, da bi interes za njega naglo počeo da raste oko 1950. Kod nas je prvi put bio izložen na Novosadskom sajmu 1959.

Rasu odlikuje izvanredna mesnatost. Zbog izrazito razvijene plećke, pietren je poznat kao svinja sa „četiri šunke“. To je rasa srednje veličine, zdepastog i kratkog izgleda, izvanrednih dubina i širina tela, jako izražene muskulature (sapi su rascepljene kako kod teških rasa konja).

Pietren je nešto slabije plodnosti: 8 do 9 prasadi u leglu, mada postoje zapati u sever-

■ Da li planirate da idete na veći broj krmača?

- Sin i ja smo planirali da idemo na 120 krmača, ali kod nas nikako da se stabilizuje tržište. Prošla, 2005. je godina za pamćenje. Ne pamtim, a 40 godina se bavim svinjarstvom, da je skoro cela 2005. bila dobra za svinjarstvo, kako po ceni hrane, tako i po ceni svinja. Od kraja jeseni 2005. cena svinja opada i nikako da stane, pa da krene na gore. Imamo na tržištu viška mesa i malu kupovnu moć građana, što nam obara cenu svinja.

▲ Krmača rase pietren pod budnim okom gazde Dragomira Davidova

noj Nemačkoj sa prosečnom veličinom legla od čak 11 živorodenih prasadi!“

Čutura kao proizvođač prasadi, kaže da drži oko 60 krmača, od toga je 10 rase pietren, 7 rase durok, 20 rase jorkšir, 10 meleženih – jorkšir i landras...

■ Kome prodajete prasad?

- Ono što je za priplod, to ostavljam za mene, ostalo stavljam u tov, a dosta ide za klanje, jer je velika potražnja za svetkovine: svadbe, ispraćaj regruta u vojsku, rodendane... Vrlo mali broj prodajem za dalji tov.

Tek ako dođe do izvoza, stanje će se popraviti, ali će teško do toga doći, jer naše klanice, osim dve, nisu verifikovane za izvoz.

Bilo je lepo i korisno razgovarati sa dva eksperta za svinjarstvo, jednim iz prakse, Dragomirom Davidovim - Čuturom iz Melenaca i dr Milanom Teodorovićem, penzionisanim profesorom svinjarstva na Poljoprivrednom fakultetu. Hvala im u ime poljoprivrednika, pogotovo proizvođača svinja.

Tekst i foto
V. Lazić

Perforirani tuneli za dovod čistog vazduha u svinjicima

Dovod vazduha preko perforiranog plafona je najkvalitetniji vid obezbeđenja svežeg vazduha u svinjogojskim objektima, posebno u delovima gde je potrebno strogo kontrolisati mikroklimatske parametre. Ovim načinom se obezbeđuje ravnomeran i kontrolisan dotok vazduha u sve delove staje, a da se pri tome brzina strujanja vazduha ne narušava.

Ovakvo rešenje se koristi u prasilištima i odgajivalištima.

21000 Novi Sad, Pere Popadića 5; tel. 021/4780-140
agrico@neobee.net; www.agrico.co.yu

IKO Individualni uklještivač za krmače sa zadnjim salon vratima

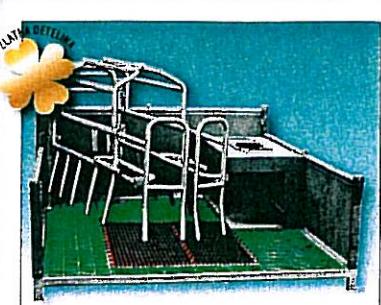
Namenjen je za pojedinačno uklještenje krmača u pripustilištu.

Rešenje olakšava rad i kontrolu u vreme izvođenja procesa VO.

Izrađen je od toplo pocinkovanih cevi prečnika 1 i 1,5".

IKO – sa zadnjim salon vratima.

21000 Novi Sad, Pere Popadića 5; tel. 021/4780-140
agrico@neobee.net; www.agrico.co.yu

PKSA 1 Uklještenje za prašenje dijagonalno

Dijagonalni uklještivač za krmaču u boksu za prašenje sa mogućnošću postavljanja sigurnosne kočnice koja sprečava ugnježenje prasadi.

Smanjene su ukupne dimenzije boksa, povećan prostor za leglo i poboljšava vizuelnu kontrolu stanja legla i krmače u boksu.

Izrađen je od toplo pocinkovanih metalnih cevi.

21000 Novi Sad, Pere Popadića 5; tel. 021/4780-140
agrico@neobee.net; www.agrico.co.yu

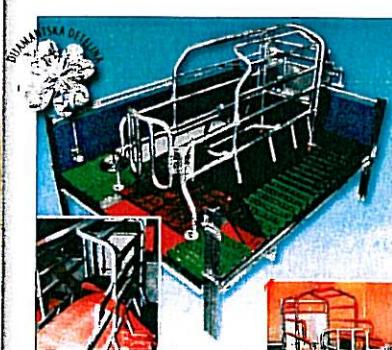

Boks za odgoj prasadi

Boks je namenjen za odgoj dva do tri legla. Zidovi boksa su od PVC materijala - tvrde plastike.

Grejanje je kombinovano pomoću lampi u krovu pomicne verande.

Ishrana grla se izvodi pomoću automat-ske hranilice za vlažnu hranu.

Boks za prašenje sa opremom za izdubravanje

Boks za prašenje sa "Lanox" osočnim sistemom, je najsavremenije rešenje, koje pruža maksimalnu higijenu boksa, ali i ambijentalnog prostora prasilišta.

Svaki boks ispod poda ima svoj nezavisni sud za sakupljanje i odvod izlučevina. Svi sudovi se spajaju u zajedničku kanalizacionu cev kroz koju se kontrolisano odstranjuju ekskrementi iz objekta.

zapažene mašine i oprema godine 2005/06.

ar

Fiksne i preklopne verande za prasad

Verande se koriste u odgajivalištu prasadi u kojima se može ali i ne mora koristiti neko od rešenja za grejanje. U verandama ili ispod njih prasad leže, tako da je moguće koristiti odavanje njihove telesne topote za zagrevanje prostora verande.

Pomične verande se mogu podizati kada za njima prestaje potreba, dok fiksne imaju mogućnost potpunog zatvaranja prasadi u unutrašnjost. U takvim slučajevima sa gornje strane verande postoje otvoreni za ventilaciju. U oba slučaja značajno smanjuju energetske troškove zagrevanja objekta.